

Plzeň dne 17. října 2024
Č. j.: MZP/2024/220/2524
Sp. zn.: ZN/MZP/2023/520/49

ROZHODNUTÍ

Ministerstvo životního prostředí (dále „ministerstvo“) jako příslušný správní orgán podle ust. § 4a odst. 2 ve spojení s ust. § 22a odst. 1 zákona č. 62/1988 Sb., o geologických pracích, ve znění pozdějších předpisů (dále „ZoGP“) a ust. § 11 odst. 1 zákona č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství, ve znění pozdějších předpisů (dále „horní zákon“) ve spojení s § 34 odst. 1 a 2 téhož právního předpisu, rozhodlo na základě žádosti České republiky – Správy úložišť radioaktivních odpadů se sídlem Dlážďená 6, Praha 1, IČO 66000769 (dále jen „žadatel“), o stanovení průzkumného území pro zvláštní zásah do zemské kůry pro zjištění vhodných geologických, strukturních, hydrogeologických, geomechanických a geochemických podmínek pro možnost vybudování podzemního úložiště vyhořelého jaderného paliva a ostatních radioaktivních odpadů – lokalita „Březový potok“, takto:

Ministerstvo v souladu s § 4a odst. 2 ZoGP ve spojení s § 22a odst. 1 téhož právního předpisu zadavateli, **České republiky – Správy úložišť radioaktivních odpadů**, Dlážďená 6, Praha 1, IČO: 66000769,

s t a n o v u j e

průzkumné území **Březový potok**

pro zvláštní zásahy do zemské kůry pro zjištění vhodných geologických, strukturních, hydrogeologických, geomechanických a geochemických podmínek pro možnost vybudování podzemního úložiště vyhořelého jaderného paliva a ostatních radioaktivních odpadů – **etapa vyhledávání**.

Průzkumné území se vymezuje podle § 4a odst. 4 ZoGP následujícími vrcholovými body a jejich souřadnicemi (S–JTSK Křovák):

Vrchol	Souřadnice	
	Y	X
1	810 118,00	1 109 076,00
2	806 965,00	1 109 350,00
3	805 665,00	1 109 685,00
4	805 165,00	1 112 220,00

5	805 145,00	1 114 800,00
6	807 092,00	1 114 651,00
7	807 710,00	1 117 754,00
8	809 890,00	1 117 500,00
9	811 130,00	1 114 528,00

Celková plocha průzkumného území činí 37,873539 km², z toho:

Kraj (kód): Plzeňský (CZ032)

okres (kód): Klatovy (CZ0322)

obec:

název	katastrální území	IČÚTJ	Výměra (km ²)	Podíl na výměře (%)
Břežany	Břežany	614891	1,497817	3,954784
Horažďovice	Třebomyslice u Horažďovic	770221	3,3114	8,743307
	Horažďovická Lhota	770213	1,744911	4,607204
	Defurovy Lažany	625353	3,491879	9,219838
Chanovice	Újezd u Chanovic	625361	1,932457	5,102394
	Holkovice	650625	1,319282	3,483388
	Černice u Def. Lažan	625345	0,016539	0,043668
	Kovčín	Kovčín	671541	0,524639
Kvášňovice	Kvášňovice	678228	2,055941	5,428437
Malý Bor	Malý Bor	691399	0,68046	1,796664
Maňovice	Maňovice u Pačejova	717282	2,829033	7,469683
Olšany	Olšany u Kvášňovic	678236	1,912926	5,050826
Pačejov	Pačejov	717304	5,221619	13,78699
	Týřovice u Pačejova	717321	0,079418	0,209693
	Velešice u Pačejova	717339	2,422673	6,396743
	Velký Bor	Jetenovice	779521	6,482401
	Velký Bor u Horažďovic	779539	2,350142	6,205236
Celkem			37,873539	100,000000

Doba platnosti rozhodnutí o stanovení průzkumného území Březový potok se stanoví do 31.12.2032.

Pro provádění geologických prací na průzkumném území Březový potok se stanovují následující podmínky:

1. Obcím, na jejichž katastrálním území je stanoveno PÚZZZK Březový potok, bude bezprostředně po zpracování a schválení ve smyslu § 6 odst. 3 ZoGP předán projekt geologických prací plánovaných v PÚZZZK Březový potok.
2. Při provádění konkrétních geologických prací spojených se zásahem do pozemku budou o těchto zásazích informovány vedle vlastníků pozemků rovněž obce, na jejichž katastrálním území má ke konkrétnímu zásahu do pozemku dojít.
3. Při sestavování projektu geologických prací budou plánované kopné práce, vrtné práce a doprava soustředěny přednostně mimo plochy ÚSES, přednostně mimo významné krajinné prvky a lokality s výskytem zvláště chráněných druhů živočichů a rostlin. Průzkumné práce budou prováděny tak, aby byl jejich vliv na uvedené hodnoty území minimalizován.

4. Žadatel je povinen v případě, že ukončí průzkumné práce a jejich vyhodnocení před lhůtou platnosti tohoto rozhodnutí, nebo nehodlá-li práce provádět, oznámit tuto skutečnost ministerstvu.
5. V případě, že žadatel zadá provedení průzkumných prací jiné organizaci, zůstává odpovědný za dodržení podmínek jejich provedení.

Nedílnou součástí tohoto rozhodnutí je mapa navrhovaného průzkumného území v měřítku 1: 25 000 s vyznačenými vrcholovými body průzkumného území.

Odůvodnění

I.

K obsahu návrhu

Ministerstvo obdrželo dne 1. 3. 2023 žádost České republiky – Správy úložišť radioaktivních odpadů se sídlem Dlážďená 6, Praha 1, IČO 66000769 (dále jen „žadatel“ nebo „SÚRAO“), o stanovení průzkumného území pro zvláštní zásah do zemské kůry pro zjištění vhodných geologických, strukturních, hydrogeologických, geomechanických a geochemických podmínek pro možnost vybudování podzemního úložiště vyhořelého jaderného paliva (dále VJP) a ostatních radioaktivních odpadů (dále RAO) – lokalita „Březový potok“ (dále jen PÚZZZK), a to pro etapu vyhledávání s navrhovanou dobou trvání geologických prací 2024 – 2032. V žádaném rozsahu průzkumného území žadatel předpokládá provedení průzkumných prací, jejichž cílem bude zjištění výskytu a pravděpodobného rozsahu geologických struktur nebo podzemních prostorů vhodných pro konkrétní zásah do zemské kůry.

Navrhované průzkumné území o výměře 37,873539 km² je vymezeno v Plzeňském kraji se středem tohoto území cca 1 km jv. od obce Maňovice. PÚZZZK je situováno na území okresu Klatovy. Jeho plocha je dle návrhu vymezena nepravidelným mnohoúhelníkem, jehož vrcholové body jsou formou souřadnic uvedeny ve výrokové části tohoto rozhodnutí. Podle regionálního členění reliéfu je PÚZZZK Březový potok součástí podsoustavy středočeská pahorkatina IIA. Její jižní část je tvořena podcelkem IIA-4A Horažďovická pahorkatina s okrskem IIA-4A-4 Střelskohoštická pahorkatina. Severní a střední část území zaujímá podcelek IIA-4B Nepomucká vrchovina s okrskem IIA-4B-4 Pačejovská pahorkatina. Pro Středočeskou pahorkatinu je typická střední výška 436,3 m a střední sklon 4° 01'. Nejvyšším bodem dotčené oblasti je vrch Slavník (627 m n. m., jjz. od Pačejova), který je zároveň nejvyšším bodem okrsku Pačejovská pahorkatina. Nejnižším bodem je údolí Svěradického potoka (446 m n. m.). Střední část s okrskem Pačejovská pahorkatina má slabě rozčleněný erozně denudační povrch se strukturními hřbety, místy ostrovní granitické hory s úpatními sedimenty ve sníženinách. Jižní část území, spadající do okrsku Střelskohoštická pahorkatina, má slabě rozčleněný erozně denudační reliéf s mělkými úvalovitými údolími.

K návrhu průběhu hranic PÚZZZK žadatel uvedl, že hranice a rozsah navrhovaného PÚZZZK byly voleny s ohledem na míru znalosti geologické a hydrogeologické situace dané lokality získané jak z archivních dat, tak z výsledků prací v rámci předchozích projektů realizovaných pro účely výběru vhodného geologického prostředí pro lokalizaci potenciálního hlubinného úložiště radioaktivních odpadů. Za účelem umístění úložiště do co nejstabilnějšího horninového prostředí bylo pro PÚZZZK vybráno území, které je litologicky a geologickou stavbou homogenní. Jeho hranice vychází z rozsahu tzv. perspektivních území pro geologické projektové práce (tzv. homogenních bloků), která byla definována na základě rešeršních prací a nově provedených

terénních výzkumů. Plošný rozsah těchto dvou sousedících území je dán požadavky SÚRAO na velikost podzemního areálu HÚ vč. potřebné rezervy. Návrh PÚZZK je tímto územím opsán, s přihlédnutím k potenciálně vhodným partiím horninového masivu v jejich bezprostředním okolí a k blízkým horninovým nebo zlomovým strukturám, které je nutno průzkumnými pracemi podrobně popsat. Hranice území byly dále voleny tak, aby se území PÚZZK vyhýbalo významným zlomovým strukturám ve vzdálenosti alespoň několika set metrů, v závislosti na předpokládané velikosti a sklonu daných zlomů, neboť zlomové struktury obvykle oslabují soudržnost horninového masivu a mohou tvořit preferenční cesty pro pohyb fluid. Tato kritéria byla sledována jak na povrchu, tak extrapolována do hloubky plánovaného úložiště. Hranice PÚZZK jsou navrhované tak, aby na severu nezasahovaly do hornin moldanubika, které jsou reprezentované různými varietami pararul. Tyto metamorfované horniny jsou charakteristické svojí výraznou plošně planární stavbou. Ta může být reaktivována za vzniku křehkých i křehce-duktilních struktur, které snižují pevnost dané horniny. Tato skutečnost je jedním z důvodů umístění lomových bodů 1-3 na severu území. Stejná situace nastává na jihu území, kdy jsou lomové body 5-8 vedeny tak, aby co nejméně zasahovaly do pravděpodobného tělesa pararuly, která se tak nachází pouze v těsné blízkosti lomového bodu 7. Západní (lomové body 8-1) a východní část území (lomové body 3-5) nemají ve své blízkosti metamorfované horniny, jako je tomu na jihu a severu. Zde jsou hranice voleny s ohledem na zásah do co nejmenšího počtu zlomových struktur. Množství a význam zlomových struktur jsou dalším faktorem, který byl zvažován v rámci všech lomových bodů. Definované průzkumné území je takto v naprosté většině situované do různých variet granodioritů, tedy magmatických hornin, které na rozdíl od hornin metamorfovaných nevykazují plošně planární stavby a jsou tak nejbližší k definici homogenního prostředí. Jedinou výjimku tvoří jihovýchodní cíp navrhovaného PÚZZK, kde se v těsné blízkosti zmíněného lomového bodu 7 nachází okrajové těleso pararul.

Pokud jde o předpokládaný rozsah průzkumných prací, dle návrhu bude provedeno geologické mapování navrhovaného PÚZZK v měřítku 1: 10 000. Součástí prací na mapě 1: 10 000 jsou rešeršní práce, příprava topografických podkladů, databázových struktur a GIS, vlastní geologické mapování, geologická dokumentace, strukturální analýza, laboratorní práce, sestavení vlastní mapy, textových vysvětlivek a databáze dokumentačních bodů. Obsahem výstupu v podobě geologické mapy bude interpretace rozsahu a vzájemných vztahů jednotlivých horninových těles a průběh hranic mezi nimi na zemském povrchu, a to včetně hornin kvartérního pokryvu a antropogenních uloženin. Další součástí průzkumných prací bude hydrogeologické mapování PÚZZK v měřítku 1:10 000 pro konstrukci hydraulických a transportních 3D modelů. Dále bude prováděn geofyzikální průzkum pro lokalizaci a sledování průběhu tektonických linií na povrchu i v hloubce masívu, fyzikálnímu rozlišení zastoupených variet hornin a sledování jejich skrytých rozhraní, stanovení mocnosti zvětralinového nebo sedimentárního nadloží a přítomnost zvodnělých struktur, a to především s cílem identifikovat homogenitu horninového masívu v hloubce řádově stovek metrů, upřesnit geologickou stavbu a definovat litologické a tektonické hranice a jejich charakter a charakterizovat hloubku zvětrávání a homogenitu povrchu podloží hornin.

Součástí průzkumných prací budou rovněž vrtné a kopné práce. Hlavním cílem vrtného průzkumu je zjištění strukturálně-geologických a hydrogeologických charakteristik, ověření charakteru hlavních tektonických linií a deskripce horninového masívu v hloubce úložiště a jeho podloží. Vrtné práce předpokládají testování prováděné ve vrtech hloubek 20 až 100 metrů určených pro ověření hydraulických vlastností mělkých kolektorů a pro následný monitoring režimu mělkých zvodní, dále vrty délky do 300 m s cílem charakterizovat zejména zlomy, jejich výplň, postižení v okolí, hydrogeologické a geochemické parametry a dále chování puklinových systémů v hloubkách pod 200 m, dále vrty svislé hloubky cca 500–600 m, lokalizované do homogenní čerstvé horniny, určené pro výzkum hornin na úrovni úložiště a hlubší vrt určený pro

ověření charakteru hornin v podloží úložiště. Průzkumné rýhy realizované kopnými pracemi jsou určeny ke zpřesnění geologické mapy a dalších účelových map v území PÚZZK, zejména pak ke zjištění mocnosti tektonických zón, jejich směru, sklonu, mineralogické výplně a dynamiky tektonických procesů, charakteristiky zvětralinového pláště a půdního profilu a ověření geofyzikálních a morfostrukturních anomálií.

Inženýrskogeologický průzkum bude lokalizován do plochy uvažovaného umístění povrchového areálu případného budoucího úložiště. Předmět průzkumu a podrobná metodika bude určena tak, aby průzkum poskytl potřebné inženýrskogeologické podklady pro návrh stavby a eliminaci geologických rizik souvisejících se změnou stavu horninového prostředí v zájmové oblasti v krátkém i v dlouhém časovém horizontu.

Geologické průzkumné práce budou prováděné podle schváleného projektu geologických prací, který bude dle návrhu zpracován po případném stanovení PÚZZK.

II.

K průběhu správního řízení

Na základě předloženého návrhu oznámilo ministerstvo zahájení správního řízení všem známým účastníkům řízení a dotčeným správními orgány (dále též DO), a to sdělením ze dne 20. 3. 2023, č.j. MZP/2023/520/309. Ministerstvo současně určilo účastníkům řízení a dotčeným orgánům lhůtu k vyjádření a podání vlastních návrhů k předmětu řízení, a to v délce 60 dnů. Při určení lhůty ministerstvo zohlednilo především odbornou náročnost problematiky a objem dokumentů přiložených žadatelem k návrhu, které byly účastníkům a DO k případnému vyjádření rovněž poskytnuty.

Z dotčených správních orgánů se v určené lhůtě se k návrhu vyjádřil z pozice DO Obvodní báňský úřad pro území krajů Plzeňského a Jihočeského (č.j. SBS 13325/2023/OBÚ-06), který nevznesl proti návrhu námitek, přičemž upozornil na výskyt dobývacího prostoru Defurovy Lažany (ID 70930) s povolenou hornickou činností podle plánu zajištění.

K návrhu se dále vyjádřil z pozice DO Krajský úřad Plzeňského kraje (č.j. ŽP/6604/23), který upozornil na absenci zahrnutí existence vyhlášeného přírodního parku Horažďovická pahorkatina v obsahu návrhu. Poukázal dále na existenci významných krajinných prvků a výskyt zvláště chráněných druhů živočichů v předmětné lokalitě a upozornil na zákonné povinnosti stanovené na jejich ochranu. Současně uvedl, že pro jednoznačné stanovisko neobsahuje návrh dostatek podkladů.

Dále se k návrhu vyjádřilo Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR (č.j. MPO 32540/2023), který z pozice DO vyjádřil s návrhem souhlas bez dalších připomínek.

Dne 19. 5. 2023 se vyjádřily k předmětu řízení rovněž účastníci řízení z řad obcí, na jejichž katastrálních územích má být průzkumné území stanoveno, a to Břežany, Chanovice, Kovčín, Kvášňovice, Malý Bor, Maňovice, Olšany, Pačejov, Velký Bor a město Horažďovice. Učinily tak prostřednictvím společného zmocněného zástupce, Mgr. Pavla Douchy, advokáta ve společnosti Doucha, Šikola advokáti, s.r.o. Pokud jde o uplatněné připomínky a námítky, k těmto se ministerstvo vyjádří v další části odůvodnění.

Na základě posouzení obsahu návrhu a uplatněných připomínek účastníků vyzvalo ministerstvo pod č.j. MZP/2023/520/578 ze dne 29. 5. 2023 žadatele k doplnění žádosti, mimo jiné o dokumenty, které nejsou přiložené k návrhu, ačkoli jsou jako jeho příloha uvedené, o zahrnutí přírodního parku Horažďovická pahorkatina do části 4, kapitoly 4.2 návrhu „Ochrana přírody a krajiny“, o podrobné zdůvodnění průběhu hranic navrhovaného PÚZZK a o rámcové

parametry budoucího úložiště. Za tímto účelem určilo ministerstvo lhůtu 60 dnů, přičemž na dobu doplňování návrhu přerušilo usnesením ze dne 29. 5. 2023, č.j. MZP/2023/520/591 vedené správní řízení.

Dne 1. 8. 2023 byl podáním žadatele (SURAO-2023-4620) návrh v požadovaném rozsahu doplněn a v řízení bylo pokračováno. Ministerstvo rozeslalo dne 8. 8. 2023 pod č.j. MZP/2023/222/827 doplnění návrhu všem účastníkům a DO k vyjádření s určením lhůty 30 dnů. V této lhůtě se k doplnění návrhu vyjádřil Krajský úřad Plzeňského kraje, který opakovaně upozornil na přírodní hodnoty území a zákonné prostředky jejich ochrany, přičemž ve vztahu k přírodnímu parku Horažďovická pahorkatina požaduje akceptování skutečností a omezení vyplývajících ze zřizovacího předpisu schváleného nařízením Rady Plzeňského kraje č. 2/2022 s tím že celá plocha polygonu navrhovaného PÚZZK se nachází na území uvedeného přírodního parku.

Dotčené obce požádaly o prodloužení určené lhůty o 15 dnů, přičemž ministerstvo této žádosti usnesením ze dne 14. 9. 2023, č.j. MZP/2023/222/969 vyhovělo. K připomínkám a námitkám uvedeným v obsahu vyjádření doručenému v prodloužené lhůtě dne 29. 9. 2023 se ministerstvo vyjádří v další části tohoto odůvodnění.

K návrhu na stanovení PÚZZK Březový potok bylo nařízeno ústní jednání, které se konalo v zasedací místnosti MÚ Horažďovice dne 8. 11. 2023. Na základě žádosti dotčených obcí bylo usnesením ze dne 27. 10. 2023, č.j. MZP/2023/222/1147, určeno, že ústní jednání bude konáno jako veřejné. Průběh ústního jednání byl zaznamenán v protokolu č.j. MZP/2023/222/1182. K jednotlivým protokolovaným návrhům a námitkám uvedeným v průběhu ústního jednání se ministerstvo vyjádří v další části odůvodnění. Z hlediska dalšího průběhu správního řízení je podstatné, že ze strany právního zástupce na řízení zúčastněných obcí byla vznesena obecně formulovaná námitka podjatosti ministerstva z důvodu subordinačního vztahu ministerstva a České geologické služby, která má jako odborný subjekt současně konat některé geologické práce pro žadatele. Námitka byla podáním ze dne 30. 11. 2023 blíže specifikována. O námitce podjatosti rozhodl ministr životního prostředí tak, že jako přímý nadřízený usnesením ze dne 20. 12. 2023, č.j. MZP/2023/290/1138, shledal nepodjatým ředitele odboru výkonu státní správy II, který následně rozhodl usnesením ze dne 22. 1. 2024 o tom, že ani žádná z úředních osob zařazených na odboru výkonu státní správy II není v dané věci podjata.

Na uvedeném základě bylo účastníkům řízení a dotčeným orgánům v rámci usnesení ze dne 26. 3. 2024, č.j. MZP/2024/220/517 oznámeno, že ministerstvo shromáždilo veškeré podklady pro rozhodnutí o předloženém návrhu, přičemž určilo lhůtu 15 dnů k učinění konečných návrhů ve smyslu § 36 odst. 1 správního řádu a vyjádření k podkladům, kterou k žádosti zúčastněných obcí prodloužilo o 10 dnů. V určené lhůtě nebyly učiněny žádné nové návrhy ve smyslu § 36 odst. 1 správního řádu, přičemž v rámci vyjádření dle § 36 odst. 3 správního řádu zopakoval právní zástupce dotčených obcí své předchozí námitky. Přílohou byla zaslána usnesení (výpis) zastupitelstev obcí Malý Bor, Chanovice a města Horažďovice o nesouhlasu se stanovením PÚZZK Březový potok, usnesení zastupitelstva obce Pačejov o nesouhlasu s činnostmi směřujícími k vybudování úložiště RAO a VJP v lokalitě „Březový potok“, usnesení zastupitelstva Plzeňského kraje o nesouhlasu s umístěním úložiště RAO a VJP a požadavkem k MPO o zastavení kroků k jeho umístění v lokalitě Březový potok.

III.

Přípustnost návrhu a splnění podmínek řízení

Ministerstvo se před meritorním posouzením návrhu na stanovení PÚZZZK Březový potok v první řadě zabývalo splněním procesních podmínek pro vedení řízení v dané věci, potažmo pak pro rozhodnutí o věci samé. Přitom se nad rámec základního posouzení vlastní kompetence zabývalo podrobněji otázkou rozhodné právní úpravy, přičemž tak učinilo v zájmu vypořádání první skupiny námitek účastníků řízení z řad dotčených obcí, které požadují, aby byla žádost o stanovení PÚZZZK Březový potok podána a projednána až za účinnosti nové právní úpravy řízení souvisejících s hlubinným úložištěm RO. Dle názoru obcí je stávající legislativa zastaralá, přičemž rovněž zákon č. 263/2016 Sb. atomový zákon, předpokládá pro uvedená řízení zvláštní právní úpravu, která ke dni podání žádosti neexistuje. Ustanovení § 34 horního zákona, o který se žádost opírá, je dle názoru dotčených obcí obecnou úpravou, a tedy nikoli zvláštní právní úpravou, kterou pro tento typ řízení § 108 odst. 4 atomového zákona předpokládá. Obce poukazují na příslušný legislativní návrh, který počítá se širším rozsahem práv účastníků řízení souvisejících se stanovením průzkumného území, konkrétně poukazují na navrhovanou úpravu konání ústního jednání v některé z dotčených obcí či právo na prodloužení lhůty k připomínkám či návrhům. Postup žadatele, který podává svou žádost krátce před schválením nové právní úpravy, považují dotčené obce za účelový. Návrh považují za nepřípustný ve smyslu § 66 odst. 1 písm. b) správního řádu a navrhují ministerstvu řízení o něm z tohoto důvodu zastavit.

Pokud jde o věcnou příslušnost k rozhodnutí o podaném návrhu, tato náleží dle § 4a odst. 2 ministerstvu. Námitky některých z účastníků řízení o systémové podjatosti všech úředních osob ministerstva byly před rozhodnutím o věci samé řádně vypořádány s tím, že úřední osoby účastné na rozhodování o věci samé nebyly shledány podjatými (viz výše k průběhu správního řízení).

Pokud pak jde o námitky nepřípustnosti návrhu uplatněné dotčenými obcemi, jsou tyto dle názoru ministerstva na základě níže uvedeného nedůvodné. V první řadě nelze podaný návrh na stanovení PÚZZZK Březový potok hodnotit jako nepřípustný. Ustanovení § 34 horního zákona, na který obce poukazují, definuje pro potřeby horního zákona pojem „zvláštní zásahy do zemské kůry“, mezi které náleží ve smyslu § 34 odst. 1 písm. b) rovněž ukládání RAO a VJP v podzemních prostorech, přičemž současně odkazuje v ustanovení § 34 odst. 2 na přiměřené použití obecných institutů horního zákona, pokud jde o tyto definované zvláštní zásahy do zemské kůry. Co do průzkumu odkazuje toto ustanovení na § 11 horního zákona, dle kterého lze průzkumné práce pro zvláštní zásahy do zemské kůry provádět pouze v průzkumném územím stanoveném podle zvláštního právního předpisu, kterým je dle odkazu pod čarou zákon č. 62/1988 Sb., o geologických pracích, ve znění pozdějších předpisů (ZoGP). Vlastní pravidla postupu stanovení PÚZZZK tedy horní zákon neobsahuje.

Pokud atomový zákon předpokládá pro postup při stanovení PÚZZZK zvláštní právní úpravu, pak touto úpravou nebyl ke dni podání žádosti horní zákon, nýbrž ZoGP. Ustanovení § 4 upravuje požadavky na obsah žádosti o stanovení průzkumného území a další související povinnosti, jejichž splnění je podmínkou dalšího projednání příslušné žádosti, přičemž tyto požadavky se ve smyslu § 4 odst. 8 ZoGP vztahují rovněž na žádosti o stanovení PÚZZZK. Vlastní postup stanovení průzkumného území pak upravuje § 4a ZoGP, přičemž dle § 22a ZoGP se při vyhledávání a průzkumu území vhodného pro zvláštní zásah do zemské kůry podle zvláštních právních předpisů postupuje obdobně dle § 4a § 4b ZoGP.

Z těchto pravidel je tedy zřejmé, že právní úprava účinná ke dni podání žádosti umožňovala požádat o průzkumné území ke zvláštním zásahům do zemské kůry s komplementární povinností ministerstva o této žádosti věcně rozhodnout, přičemž zvláštní zásahy do zemské kůry pro účely

vybudování úložiště RAO a VJP nebyly z tohoto okruhu žádným způsobem vyňaté, a to ani v důsledku § 108 odst. 4 atomového zákona. Ostatně ustanovení § 3 odst. 1 dotčenými obcemi akcentovaného zákona č. 53/2024 Sb. o řízení souvisejících s hlubinným úložištěm radioaktivního odpadu, který nabyl účinnosti dnem 1. 7. 2024, nadále odkazuje na obecný postup stanovení PÚZZK dle ZoGP. Lze poukázat podpůrně na ustanovení § 9 odst. 1 téhož právního předpisu, dle kterého se řízení o stanovení PÚZZK, jejichž předmětem je hlubinné úložiště, která nebyla pravomocně skončena přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, dokončí podle dosavadních právních předpisů. Toto ustanovení jednak potvrzuje, že i přede dnem nabytí účinnosti uvedeného zákona bylo lze podat žádost o stanovení PÚZZK pro vybudování hlubinného úložiště RAO a VJP, jak je uvedeno výše, jednak současně určuje, že tato dříve zahájená správní řízení mají být dokončena podle dosavadní právní úpravy, tedy dle právní úpravy zejména ZoGP.

Lze k této námitce zdůraznit, že v řízení o stanovení PÚZZK jsou dotčené obce účastníky řízení, přičemž ministerstvo ve snaze vyjít vstříc jejich zájmům z vlastní iniciativy postupovalo v mezích rozhodné právní úpravy tak, jak předpokládal legislativní návrh zmíněného zákona č. 53/2024 Sb. o řízení souvisejících s hlubinným úložištěm radioaktivního odpadu, přičemž ústní jednání bylo nařízeno a konáno ve městě Horažďovice (srov. § 3 odst. 2 zákona 53/2024 Sb.), bylo konáno ke konečné podobě návrhu poté, kdy bylo všem účastníkům řízení umožněno podrobně se seznámit s podklady řízení ve lhůtě 60, resp. 30 dnů (srov. § 3 odst. 3 zákona 53/2024 Sb.), které byly nadto ministerstvem k žádosti dotčených obcí pravidelně prodlužovány (srov. § 3 odst. 4 zákona 53/2024 Sb.).

Je tak zřejmé, že návrhu dotčených obcí na zastavení řízení o žádosti z důvodu její nepřipustnosti nelze vyhovět, přičemž žádost o stanovení PÚZZK Březový potok je přípustná a způsobitelná k věcnému projednání a rozhodnutí. Ministerstvo vyšlo v rámci fakultativního postupu, který mu byl dosavadní právní úpravou umožněn, zájmům dotčených obcí vstříc, přičemž nelze mít za to, že by obce byly v tomto procesu absencí posléze přijatého a účinného zákona 53/2024 Sb. jakkoli poškozené na svých procesních právech.

Konečně ministerstvo před projednáním věci ověřilo, že žadatel splňuje podmínky dle § 4 odst. 2 ZoGP, tedy disponuje oprávněním k hornické činnosti (vydané OBÚ pro území kraje Ústeckého, č.j. SBS 24577/2021/OBÚ-04/1) a je pro účely vedeného správního řízení bezúhonný. Nelze v této souvislosti přisvědčit důvodnosti požadavku dotčených obcí prezentovanému při ústním jednání v dané věci stran prověření bezúhonnosti žadatele v důsledku tvrzeného trestního stíhání některých členů bývalého vedení. V dané věci je žadatelem Česká republika, přičemž SÚRAO je organizační složkou státu zřízenou Ministerstvem průmyslu a obchodu pro zajišťování činností spojených s ukládáním radioaktivního odpadu. Statut a plán činnosti SÚRAO je určován usnesením vlády ČR. Bližší zkoumání bezúhonnosti je tedy v této souvislosti bezpředmětné. Žádost konečně obsahuje veškeré obligatorní podklady dle § 4 odst. 2 ZoGP, přičemž byla k výzvě ministerstva v průběhu řízení doplněna o další podklady fakultativní, které ministerstvo shledalo potřebnými pro vlastní posouzení návrhu.

IV.

Posouzení návrhu, vypořádání námitek účastníků řízení a vyjádření dotčených orgánů

Po uvedené úvaze pristoupilo ministerstvo k věcnému projednání žádosti. Přitom postupovalo ve smyslu § 22a odst. 1 ZoGP přiměřeně dle § 4a téhož právního předpisu. Současně respektovalo, pokud jde o otázku vazby pravidel pro stanovení průzkumného území pro ložiskový průzkum a pro zvláštní zásahy do zemské kůry ve smyslu jejich přiměřeného užití dle § 34 odst. 2 horního zákona, resp. obdobného užití dle § 22a odst. 1 ZoGP, výklad obou zmíněných pravidel

provedený opakovaně Nejvyšším správním soudem při rozhodování ve věcech obdobných právě posuzované, dle kterého „...stavbu hlubinného úložiště je potřebné ... posuzovat jako jeden ze zvláštních zásahů do zemské kůry. Z druhého odstavce tohoto ustanovení (pozn. § 34 odst. 2 horního zákona) vyplývá, že se na uvedené zásahy včetně vyhledávání a průzkumu přiměřeně použije § 11 horního zákona, který se jinak vztahuje na vyhledávání a průzkum ložisek vyhrazených nerostů a výhradních ložisek nevyhrazených nerostů a stanoví, že tuto činnost lze provádět jen na průzkumném území stanoveném podle zvláštního předpisu. Tímto předpisem je geologický zákon, konkrétně jeho ustanovení § 22a a § 4a. Ze znění § 22a geologického zákona plyne, že je při vyhledávání a průzkumu vhodné lokality pro zvláštní zásah do zemské kůry potřeba postupovat „obdobně“ jako by se jednalo o vyhledávání a průzkum výhradního ložiska, tj. v režimu podle § 4a geologického zákona. Z uvedeného plyne, že vůdčím principem užití příslušných ustanovení geologického zákona je právě princip přiměřenosti. Zvláštní zásahy do zemské kůry jsou činnostmi výrazně odlišnou od vyhledávání a průzkumu ložisek výhradních nerostů, činnostmi relativně nově upravenou..., užívají se při ní relativně nové technologie a činnost může sledovat jiné cíle z hlediska společenského i ekonomického. Je tedy pochopitelné, pokud se „pravidla hry“ dle geologického zákona pro průzkum a dobývání nerostů nepoužijí mechanicky, ale naopak „jen“ přiměřeně na zvláštní zásahy do zemské kůry ve smyslu § 34 horního zákona. Tímto prizmatem je třeba také korigovat výklad § 22a odst. 1 geologického zákona a slova „obdobně“, které je v tomto ustanovení poněkud nevhodně užito, přičemž nevhodnost je patrná z účelu právní úpravy a výslovného znění § 34 odst. 2 horního zákona.“ (blíže např. rozsudek NSS ze dne 15. 8. 2019, č.j. 9 As 121/2018-47).

Ministerstvo v rámci uvedeného postupu z důvodu procesní ekonomie předně prověřovalo, zda není dán některý z důvodů pro obligatorní zastavení řízení ve smyslu ustanovení § 4a odst. 5 a 6 ZoGP, neboť při existenci takové skutečnosti bylo by další projednávání věci bezpředmětné. Na základě dále uvedeného dospělo ministerstvo k závěru o tom, že důvody pro zamítnutí žádosti o stanovení PÚZZK v tomto případě dány nejsou.

Dle § 4a odst. 5 písm. a) ZoGP ministerstvo žádost o stanovení průzkumného území zamítne, pokud se navržené průzkumné území zcela nebo z části překrývá s územím již stanoveným pro stejný nerost jinému zadavateli nebo se stanoveným dobývacím prostorem. V navrhované ploše se nenachází žádné průzkumné území, které by bylo lze považovat za kolidující ve smyslu první části traktované podmínky. Pokud jde o její druhou část, vyplývá z vyjádření OBÚ pro území krajů Plzeňského a Jihočeského, z úřední činnosti ministerstva a z obsahu a podkladů žádosti doložených žadatelem, že se v ploše navrhovaného PÚZZK nachází dobývací prostor Defurovy Lažany I, ID 70930, stanovený ve prospěch organizace Průmysl kamene a.s., Slatina 70, 341 01, na kterém je povolena hornická činnost podle plánu zajištění (v současnosti je otevřené ložisko netěženo a zatopeno). Dle závěru ministerstva existence DP Defurovy Lažany I důvodem pro zamítnutí žádosti však v tomto případě není. Je totiž v této souvislosti potřebné přihlídnout k ustanovení § 2 odst. 4 ZoGP o obecném členění etap ložiskového průzkumu, na jehož základě je překážkou ve smyslu § 4a odst. 5 písm. a) ZoGP pro stanovení průzkumného území pro fázi vyhledávání existence dobývacího prostoru, neboť v rozsahu dobývacího prostoru lze provádět průzkum těžební. Je tak v tomto případě nezbytné vzít v potaz specifika účelu navrhovaného PÚZZK, které nesouvisí s vyhledáváním ložiska nerostných surovin, které by bylo v rámci DP Defurovy Lažany I již těženo, nýbrž o vyhledávání vhodných geologických podmínek pro umístění hlubinného úložiště RAO a VJP, které s těžným ložiskem nijak nesouvisí. Z tohoto důvodu, při přiměřené aplikaci § 4a ZoGP v kontextu popsaných specifik předmětu řízení o stanovení PÚZZK Březový potok, dospělo ministerstvo k závěru o neexistenci kolize předvídané v ustanovení § 4a odst. 5 písm. a) ZoGP. Ze stejných důvodů není dán ani související důvod dle navazujícího § 4a odst. 5 písm. b) téhož právního předpisu. Jak vyplývá z výše již uvedeného, ministerstvo nezjistilo ani důvody dle § 4a odst. 5 písm. c) ZoGP, neboť žadatel prokázal

požadovanou bezúhonnost a disponuje platným oprávněním k hornické činnosti, přičemž žadateli nebylo v posledních deseti letech ani zrušeno žádné průzkumné území podle § 21 ZoGP, tedy pro opakované porušení povinností stanovených žadateli zákonem či rozhodnutím vydaným dle ZoGP.

Ministerstvo se dále zabývalo důvody pro obligatorní zamítnutí žádosti o stanovení PÚZZK dle § 4a odst. 6 ZoGP. Pokud jde o soulad návrhu se Surovinovou politikou ČR či Politikou životního prostředí, tyto se otázek spojených s vyhledáváním vhodného úložiště pro umístění RAO a VJP nezabývají. Nicméně co do posouzení zájmu České republiky ohledně řešení otázky ukládání RAO a VJP je namístě poukázat na celou řadu dokumentů, které svědčí o zájmu ČR na vyhledávání lokality vhodné z hlediska její geologické stavby pro umístění hlubinného úložiště. V první řadě je namístě zmínit usnesení vlády ČR ze dne 26. srpna 2019 č. 597/2019, kterým byla ve vazbě na ustanovení § 108 odst. 1 atomového zákona schválena aktualizovaná Koncepce nakládání s RAO a VJP v ČR. Východiskem pro její aktualizaci byly požadavky vyplývající ze Směrnice Rady 2011/70/Euratom ze dne 19. července 2011, kterou se stanoví rámec společenství pro odpovědné a bezpečné nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem. Pro účely řízení o stanovení PÚZZK Březový potok je podstatné, že dle hlavních zásad koncepce je základní strategií ČR pro zneškodnění VJP jeho přímé uložení do hlubinného úložiště, které bude připraveno k provozu do roku 2065, přičemž nakládání s RAO a VJP a příprava hlubinného úložiště jsou prováděny v souladu se všemi legislativními požadavky, mezinárodními doporučeními a na úrovni současného poznání ve světě. V souladu s uvedenou koncepcí probíhá výběr vhodných lokalit úložiště v několika fázích postupného zužování jejich počtu a plošného rozsahu. V případě navrhovaného PÚZZK Březový potok se jedná o druhou etapu vyhledávání, kdy budou prováděna detailní geofyzikální, geochemická, hydrogeologická a geotechnická měření s využitím hlubokých vrtů. Průzkumné práce budou probíhat za účelem definování vlastního horninového bloku pro potenciální umístění hlubinného úložiště a stanovení jeho vlastností. Geologické práce mají za úkol přinést data pro účely popisu a výběru finální a záložní lokality hlubinného úložiště. Dalším strategickým dokumentem, který se zabývá danou problematikou, je politika územního rozvoje jako celorepublikový nástroj územního plánování, jehož hlavní úlohou je mj. určovat priority územního rozvoje. Aktualizace Politiky územního rozvoje České republiky ukládá MPO ve spolupráci se SÚRAO „provést výběr finální a záložní lokality HÚ se zohledněním oprávněných zájmů dotčených obcí a krajů a za jejich účasti“ nejpozději v roce 2030.

Dotčené obce v uvedené souvislosti definice zájmu ČR na vybudování úložiště v rámci svých návrhů požadují prověření možnosti umístění RAO a VJP v úložišti v jiném členské státě EURATOM. Ministerstvo v tomto ohledu poukazuje na ustanovení čl. 4 odst. 1 směrnice 2011/70/Euratom, dle kterého je obecnou zásadou konečná odpovědnost každého členského státu za nakládání s VJP a RAO, které v tomto státě vznikly, a obcemi rovněž zmiňovaný čl. 4 odst. 4, dle kterého se RAO uloží primárně v tom členském státě, v němž vznikl, pokud nedojde k dohodě o uložení v jiném členském státě. Ministerstvo v této souvislosti zdůrazňuje, že předmětem tohoto řízení je stanovení průzkumného území pro vyhledání vhodné lokality pro umístění úložiště, nikoli jakýkoli krok směřující k jeho výstavbě. Stanovení PÚZZK a následný průzkum v současnosti vybraných lokalit ve fázi vyhledávání přirozeně neznamená, že v budoucnu nemůže být uzavřena dohoda ve smyslu čl. 4 odst. 4 směrnice 2011/70/Euratom. Tato možnost však v současnosti nezbavuje Českou republiku povinnosti postupovat ve smyslu výše uvedených zásad odpovědnosti za vzniklé RAO a VJP a jejich uložení na území ČR a souvisejících povinností činit kroky potřebné k vybudování úložiště, jehož nezbytným předpokladem je vyhledání vhodné lokality. Právě k tomuto účelu má být stanoveno navrhované PÚZZK, neboť členský stát musí být ve smyslu traktovaných zásad směrnice 2011/70/Euratom v uvedeném ohledu aktivní, přičemž opačný postup uvažovaný obcemi, tedy primární

prověřování možností zbavit se RAO a VJP uložením v jiném členském státě, by bylo v rozporu s těmito mezinárodními závazky.

Z týchž důvodů, vzhledem k uvedenému předmětu tohoto řízení, nepovažuje ministerstvo za účelné a možné podrobněji se zabývat obcemi navrhovanou alternativou dalšího zpracování VJP a RAO namísto jeho ukládání. Nelze přirozeně předjímat, zda a jakým způsobem bude v budoucnu možné případně zpracovávat RAO namísto jeho ukládání do izolovaných struktur. To však není předmětem řízení o stanovení PÚZZK pro účely vybudování hlubinného úložiště, přičemž ministerstvo odkazuje na výše již řečené ohledně závazku ČR aktivně směřovat k nastavení technického zabezpečení ukládání VJP a RAO, a to na základě současného stavu poznání, které zahrnuje rovněž alternativní možnosti nakládání s RAO a VJP.

Ministerstvo se dále zabývalo možnou existencí jiných veřejných zájmů, které by převyšovaly zájem na stanovení PÚZZK Březový potok. Pro následující hodnocení je nezbytné poukázat opět na specifika řízení o stanovení PÚZZK pro vybudování hlubinného úložiště RAO a VJP a rozlišovat, zda je převaha toho které zájmu poměřována v rozsahu průzkumných prací pro fázi vyhledávání či pro fázi „dalšího využití“ území, v tomto případě tedy umístění a výstavby potencionálního hlubinného úložiště. Ministerstvo rovněž při následujících úvahách respektovalo právní názor Nejvyššího správního soudu, dle kterého v případě povolení průzkumného území pro zvláštní zásahy do zemské kůry pro účely vybudování hlubinného úložiště RAO a VJP *„...geologický průzkum zde má sloužit pouze k ověření, zda je realizace hlubinného úložiště v dané lokalitě vůbec možná. Daná lokalita představuje jen jednu z mnoha alternativ. Proto ani není s jistotou dáno, zda na fázi geologického průzkumu budou navazovat další procesní fáze směřující k samotné realizaci výstavby úložiště. K této realizaci nakonec může, ale nemusí dojít. Geologický průzkum zde slouží pouze k tomu, aby SÚRAO získala potřebné prvotní informace o tom, zda je daná lokalita vhodná. Je přitom pravděpodobné, že v šesti ze sedmi předem vybraných lokalit (pozn. v současném řízení po zúžení výběru tří ze čtyř lokalit) k navazujícím fázím vůbec nedojde. Za této situace by bylo předčasné a neúměrně přísné požadovat po správních orgánech, aby se zabývaly otázkou existence veřejných zájmů bránících výstavbě hlubinného úložiště samého... Navíc samotný výběr úložiště pro další fáze povolovacích řízení budou nepochybně určovat právě výsledky geologického průzkumu samotného. Proto požadavek poměrování „dalších veřejných zájmů“ se zájmem na „dalším průzkumu a následném využití výhradního ložiska“ by mohl ve svém důsledku být technicky nesplnitelný, jestliže určité parametry hlubinného úložiště bez provedení průzkumu zjistit nelze“.* (blíže např. rozsudek NSS ze dne 15. 8. 2019, č.j. 9 As 121/2018-47). Nelze tak přisvědčit souvisejícím návrhům dotčených obcí požadujících vyhodnocení konkurujících zájmů nejen pro fázi průzkumu, nýbrž rovněž pro fázi umístění úložiště.

V otázce existence veřejného zájmu na stanovení PÚZZK Březový potok a jeho váhy ministerstvo poukazuje v první řadě na výše již řečené ohledně existence mezinárodních závazků ČR směřujících, mimo jiné, k vyhledávání lokality vhodné pro umístění úložiště RAO a VJP. Tento zájem tak lze nepochybně považovat za zájem veřejný. Pokud jde o jeho váhu, pak je ministerstvo především toho názoru, že lokalit vhodných pro umístění hlubinného úložiště je vzhledem k mimořádným potřebám zejména geologické stability území v rámci území ČR omezené množství, které je v současnosti tvořeno čtyřmi vhodnými lokalitami. Ministerstvo poukazuje v této souvislosti příkladem na dokument *„Hodnocení vhodnosti lokality pro umístění úložiště VJP a RAO z hlediska dlouhodobé bezpečnosti. Lokalita Březový potok – technická zpráva“ (TZ 276/2018)*, který obsahuje komplexní výčet kritérií pro zkoumání vhodnosti lokality a stav jejich dosavadního poznání. Tato kritéria lze rozdělit do kategorií zahrnujících faktory jako geologická charakteristika území, hydrogeologické vlastnosti lokality, její transportní vlastnosti, stabilita, faktory zvyšující pravděpodobnost intruze člověka do lokality či slučitelnost vlastností

horninového masivu s inženýrskými bariérami, které zahrnují celou řadu jednotlivých kritérií. Prezentované hodnocení těchto kritérií ve stavu jejich dosavadního poznání dokládá potřebu jejich bližšího zkoumání v rámci geologických prací v navrhovaném PÚZZK Březový potok, krom toho však rovněž dokládá potřebu komplexnosti posuzování vhodné lokality a jedinečnost situace, pokud by byla všechna kritéria vyhodnocena jako splněná. Tím, že lokalita Březový potok byla v rozsahu těchto kritérií zařazena mezi čtyři potenciálně vhodné lokality, je deklarována její výjimečnost co do dosavadního plnění uvedených kritérií, která ve spojení s výše uvedenými mezinárodními závazky činí zájem na dalším podrobnějším průzkumu lokality v rámci navrhovaného PÚZZK Březový potok naléhavým a významným.

Pokud jde o další veřejné zájmy, které mohou potenciálně konkurovat zájmu na průzkumu lokality Březový potok, vyhodnotilo ministerstvo jejich existenci a váhu následujícím způsobem.

Socioekonomické vlivy a zdravotní rizika

V první řadě je namístě vzít v potaz důležitý veřejný zájem na sociálním a ekonomickém rozvoji oblasti a životním prostředí a zdraví obyvatel dotčených územních celků. Dotčené obce v obsahu svých písemných námitek v souvislosti se socioekonomickými dopady finálního záměru žadatele požadují, aby byla možnost ukládání RAO prověřována výhradně v lokalitách s nižší hustotou osídlení. Zmiňují rizika spojená s ukládáním RAO s tím, že veškerá hodnocení geologických či seizmických parametrů jsou pouze pravděpodobnostní modely založené na dosavadních zkušenostech. Jeví se tak vysoce iracionální a nezodpovědné zvažovat umístění úložiště pod lidská obydlí do hustě osídlené oblasti. Dotčené obce poukazují na nedostatky socioekonomických analýz, které jsou předkládány jako příloha žádosti. Poukazují rovněž na nedostatky hodnocení dle vyhlášky 378/2016 sb., o umístění jaderného zařízení.

Tyto námítky ohledně umístění úložiště v kontextu podkladů žádosti „*Socioekonomická analýza lokalit vytipovaných pro umístění hlubinného úložiště. Závěrečná zpráva*“ (všechny lokality) a „*Socioekonomická analýza lokalit vytipovaných pro umístění hlubinného úložiště – příloha č. 3 – Březový potok – technická zpráva*“ (TZ 183/2017), vyhodnotilo ministerstvo jako nesouvisející s předmětem řízení, směřující mimo rámec relevantního hodnocení daného veřejného zájmu. Svým obsahem notně přesahují problematiku fáze stanovení průzkumného území, přičemž se týkají případné fáze umístění hlubinného úložiště. Jak bylo výše uvedeno, tato fáze nemůže být v případě PÚZZK předmětem hodnocení. Pokud bude v budoucnu uvažováno o preferenci konkrétní finální lokality k umístění úložiště, budou stupeň a hustota osídlení dotčené oblasti nepochybně zahrnuty mezi podstatná hodnotících kritéria.

Další námítky dotčených obcí se týkají tvrzeného snížení cen nemovitostí v důsledku stanovení PÚZZK, přičemž obce navrhují zpracování znaleckého posudku, který by tuto tvrzenou skutečnost prověřil. K tomu ministerstvo uvádí, že cílem navrhovaného průzkumného území je prověření geologické stavby oblasti z hlediska vhodnosti umístění hlubinného úložiště, přičemž výsledkem průzkumu může být rovněž vyloučení lokality Březový potok s tím, že i taková skutečnost může ovlivnit ceny nemovitostí, nicméně pravděpodobně v opačném směru. Pokud by případné dočasné snížení cen nemovitostí dotčených stanovením jakéhokoli průzkumného území mělo být důvodem převažujícího veřejného zájmu, pak by patrně žádné průzkumné území (a to ani pro ložiskový průzkum) nemohlo být stanoveno. Z tohoto důvodu nepovažuje ministerstvo tuto okolnost za kritérium váhy jakéhokoli zájmu konkurujícího zájmu na stanovení PÚZZK.

Ze strany dotčených obcí bylo v průběhu správního řízení dále požadováno vyhodnocení vlivů hlubinného úložiště na výskyt radonu. K tomuto požadavku je nutné zopakovat, že předmětem tohoto správního řízení je stanovení průzkumného území, nikoli umístění hlubinného úložiště,

proto se ministerstvo zabývalo mírou radonového rizika ve vazbě na potencionální průzkumné práce, nikoli v souvislosti s budováním hlubinného úložiště. Žadatel k výzvě ministerstva doplnil návrh o obcemi požadované posouzení s tím, že pro účely tohoto řízení vyplývají z tohoto hodnocení následující podstatné skutečnosti. Radon je plyn vznikající radioaktivním rozpadem radia a je součástí rozpadové řady uranu. Uran se vyskytuje ve všech horninách, přičemž nejmenší koncentrace jsou v sedimentárních horninách, následují metamorfované horniny a nejvyšší koncentrace jsou v horninách magmatických (např. granity). Radon je přeměnou z uranu uvolňován do mezivrstevních prostor a trhlin v geologickém podloží, odkud putuje do vrchních vrstev půdních horizontů, odkud vniká do atmosféry, kde je rozptylován. Důlní činnost může ovlivňovat výskyt radonu v atmosféře, avšak ani při monitoringu emisních zdrojů radonu při důlní činnosti a na objektech těžebních zbytků (odvaly, větrací šachty, odkaliště) v oblastech těžby uranu v zahraničí se nepodařilo prokázat, že by tento vliv působil v širším okolí nad oblast bezprostředního okolí důlního díla. Jak žadatel rovněž uvádí, při technických pracích v rámci PÚZZK (vrtné a kopné práce) nebude zasahováno do horninového podloží se zvýšenými (ložiskovými) koncentracemi uranu. Proto nebudou tyto technické práce působit zvýšení hodnot objemové aktivity radonu ve vnějším prostředí, přičemž vliv těchto prací na koncentraci radonu bude zanedbatelný. Na tomto základě dospělo ministerstvo k závěru o tom, že míra radonového rizika a její eventuální změny nejsou, co do váhy zájmu na eliminaci ohrožení zdraví obyvatel, natolik významné, aby byly překážkou stanovení PÚZZK Březový potok.

Jak bylo výše již uvedeno, ze strany dotčených obcí byly doloženy podklady svědčící o nesouhlasu místní samosprávy a obyvatel s budováním hlubinného úložiště v dané lokalitě a stanovením PÚZZK, a to konkrétně usnesení (výpis) zastupitelstev obcí Malý Bor, Chanovice a města Horažďovice o nesouhlasu se stanovením PÚZZK Březový potok, usnesení zastupitelstva obce Pačejov o nesouhlasu s činnostmi směřujícími k vybudování úložiště RAO a VJP v lokalitě „Březový potok“, usnesení zastupitelstva Plzeňského kraje o nesouhlasu s umístěním úložiště RAO a VJP a požadavkem k MPO o zastavení kroků k jeho umístění v lokalitě Březový potok. K těmto ministerstvo uvádí, že na jednu stranu vnímá výrazný a dlouhodobý nesouhlas samosprávy a obyvatel obcí v dotčené lokalitě s možnou přípravou budování hlubinného úložiště VJP a RAO včetně stanovení průzkumného území, na stranu druhou ovšem nemůže být tento nesouhlas sám o sobě důvodem pro zamítnutí žádosti o stanovení PÚZZK, přičemž ministerstvo není uvedenými samosprávnými akty při svém rozhodování vázáno. Jak bylo výše uvedeno, pro potřeby eventuální výstavby hlubinného úložiště musí zejména geologická stavba území splňovat celou řadu přísných kritérií, přičemž výběr lokalit, u kterých lze s určitou mírou pravděpodobnosti splnění těchto kritérií předpokládat, je vzhledem k jejich unikátnosti přirozeně omezený, což akcentuje zájem na průzkumu lokality oproti nesouhlasu místní samosprávy.

Ochrana přírody a krajiny

Na pomezí socioekonomických, zdravotních a environmentálních zájmů stojí problematika ochrany povrchových a zejména pak podzemních vod. Relevantními z hlediska předmětu řízení a hodnocení existence a váhy konkurujících veřejných zájmů byly tak shledány námitky vnesené zástupci dotčených obcí v písemných podáních a při ústním jednání, kdy zejména akcentovali obavu z vlivu plánovaných vrtných prací na podzemní vody využívané obyvateli dotčených obcí. K tomu ministerstvo uvádí, že dle vyjádření žadatele budou v rámci geologických prací respektovány vrty stávající, přičemž nové vrty budou vždy umístovány v místech, kde je předpoklad proudění podzemní vody a nejsou umístovány v blízkosti vrtů stávajících, aby bylo zabráněno střetu zájmů. Umístění vrtu je vázáno na souhlas vlastníka daného dotčeného pozemku. Riziko ztráty je tak minimální s tím, že všechny hluboké vrty budou izolovány tak, aby mělké zvodně nebyly ovlivněné. Mělké vrty pak sice budou zasahovat mělkou podzemní vodu,

avšak tyto vrty nebudou čerpané, tudíž k ovlivnění mělkých podzemních vod nemůže docházet. Vzhledem ke geologické stavbě území nemůže docházet k „provrtání“ hluboké zvodně, neboť v žulových vrstvách se hluboké zvodně nenacházejí – do hlubokých vrstev voda prolíná. Ministerstvo vyjádření žadatele akceptuje, přičemž je toho názoru, že minimální rizika spojená s ohrožením podzemních vod, která budou při plánování a provádění průzkumných prací sledována, zájem na ochraně podzemních vod vůči výše prezentovanému zájmu na stanovení PÚZZK nefavorizují. Ministerstvo má za to, že adekvátním příspěvkem pro ochranu těchto veřejných zájmů a prevenci rizik spojených s průzkumnými pracemi je poskytnutí zpracovaného a schváleného projektu geologických prací v navrhovaném PÚZZK Březový potok dotčeným obcím a informační povinnost žadatele vůči těmto obcím, pokud budou plánovány a prováděny geologické práce na jejich katastrálních územích, a to ve smyslu podmínek tohoto rozhodnutí.

Na stranu druhou však nelze považovat za relevantní námítky obcí stran nedostatečného vypořádání návrhu s otázkou vlivu případné stavby vlastního úložiště na podzemní a povrchové vody, neboť tato, ve smyslu výše již opakovaně řečeného, přesahuje rámec tohoto správního řízení. Ministerstvo pouze dodává, že získání geologických a hydrogeologických informací pro řešení otázky vlivu umístění hypotetického úložiště na povrchové a podzemní vody je jedním z cílů plánovaných průzkumných prací, jak dokládá již zmíněný dokument „*Hodnocení vhodnosti lokality pro umístění úložiště VJP a RAO z hlediska dlouhodobé bezpečnosti. Lokalita Březový potok – technická zpráva*“ (TZ 276/2018). Tentýž dokument rovněž dokládá, že žadatel si je přítomnosti zdrojů podzemní vody vědom.

Další skupinou možných environmentálních konkurujících veřejných zájmů, se kterými může zájem na dalším průzkumu lokality Březový potok kolidovat, jsou zájmy spojené s ochranou přírody. Je na tomto místě potřebné zopakovat, že toto posouzení se týká výhradně fáze stanovení průzkumného území a vlivu činností souvisejících s průzkumnými pracemi, nikoli fáze eventuálního umístění hlubinného úložiště. Pro účely environmentálního vlivu stavby hlubinného úložiště bude bez ohledu na finální lokalitu zpracováno hodnocení jeho vlivu na životní prostředí a zdraví obyvatel (EIA). Z tohoto hlediska nelze považovat za relevantní převažující námítky dotčených obcí, které se týkají poměrování zájmu na vlastním umístění a výstavbě úložiště.

V první řadě je nezbytné posoudit možný dopad geologických prací v průzkumném území na přírodní a krajinné hodnoty území. Celá plocha navrhovaného PÚZZK Březový potok leží v přírodním parku *Horažďovická pahorkatina*. Předmětem ochrany přírodního parku je dochovaný krajinný ráz území s významnými soustředěnými estetickými a přírodními hodnotami, které tvoří převážně zemědělská krajina s četnými fragmenty lesů a remízů na skalních výchozech, bývalými obecními pastvinami, kamennými ostrovy a snosy, opuštěnými lomy po těžbě žuly a typická rybníční krajina tvořená soustavou menších vodních toků napájejících rybníky. Předmětem ochrany přírodního parku jsou rovněž kulturní dominanty krajiny, historická zástavba obcí s architektonickou hodnotou a stavby drobné lidové architektury ve volné krajině. Cílem zřízení přírodního parku bylo vytvořit podmínky pro zachování předmětů ochrany a jejich ochrana před poškozením nevhodnou lidskou činností.

Dle čl. 3 Nařízení Plzeňského kraje, kterým byl na základě § 12 odst. 3 zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, v rozhodném znění (dále jen ZoPK), přírodní park *Horažďovická pahorkatina* zřízen, nelze bez předchozího souhlasu příslušného orgánu ochrany přírody, kterým je v daném případě MěÚ Horažďovice, vydaného dle § 12 odst. 2 ZoPK na území parku vykonávat činnosti, které by mohly snížit nebo změnit krajinný ráz anebo způsobit zničení, poškození nebo rušení dochovaného stavu tohoto území - v nezastavěném území (mimo jiných omezení) jsou těmito činnostmi zejména umístování nebo povolování staveb, zařízení nebo výrobků plnicích funkcí stavby včetně případů, pro které není vyžadováno povolení ani opatření stavebního úřadu či změny vodního režimu a snižování retenční schopnosti pozemků jejich odvodňováním, zásahy

do přírodního charakteru vodních toků, odstraňování stromořadí, sadů, remízů a břehových porostů či těžba hornin a nerostů. Nelze dle názoru ministerstva vyloučit, že některé geologické práce, zejména pak práce kopné, či některá zařízení, jejichž umístění nad povrchem terénu bude nezbytné pro realizaci prací vrtných, mohou dočasně narušit krajinný ráz v konkrétním místě. To se týká zejména dočasného umístění vrtných souprav, nádob na zachytávání odpadních vod při provádění vrtných prací či dočasných deponií ovzorkované horniny z realizovaných průzkumných vrtů. Tento eventuální negativní vliv bude však vždy dočasný, přičemž povinností žadatele bude uvést vždy dotčené pozemky do původního stavu. Každý potenciálně negativní zásah pak bude, v případě naplnění zákonných podmínek, individuálně posouzen příslušným orgánem ochrany přírody (MěÚ Horažďovice) postupem dle § 12 odst. 2 ZoPK.

Další přírodní hodnoty dotčeného území jsou vymezeny v rámci územně plánovací dokumentace některých z obcí, jejichž území je zahrnuto do návrhu PÚZZK, jako skladebné prvky územního systému ekologické stability (ÚSES) úrovně lokální a regionální. Nejvýznamnější prvky ÚSES jsou soustředěné v části plochy regionálního biocentra *Kovčinský rybník* a části navazujícího regionálního biokoridoru *Kovčinský rybník – Široký rybník*, které se nachází v severní části navrhovaného průzkumného území mezi obcemi Olšany a Kvášňovice. Na existenci prvků ÚSES poukazuje jak žadatel, tak účastníci řízení z řad dotčených obcí a DO Krajský úřad Plzeňského kraje.

K otázce konkurence návrhu na stanovení PÚZZK a existence uvedených prvků ÚSES ministerstvo uvádí, že plochy, které jsou vydaným územním plánem vymezeny pro plnění funkce ÚSES, smějí být využívány pouze tak, aby nedošlo ke snížení jejich ekologické stability, resp. tak, aby ekologická stabilita byla zachována, případně zvyšována; za nepřipustné je v takových plochách považováno zejména umísťování staveb. Jde-li o části systému, které již funkci ÚSES plní, v územním plánu jsou zpravidla vymezeny jako plochy přírodní. K postupnému vytváření spojitě funkční sítě ÚSES je však třeba doplnit chybějící části biokoridorů – proto jsou tyto části vymezeny překryvnou funkcí nejčastěji v plochách zemědělských nebo lesních, výjimečně v plochách rekreace. Podmínky využití území v plochách biocenter a biokoridorů ÚSES se liší podle funkce skladebných částí. V plochách biocenter nelze umísťovat stavby, v plochách biokoridorů jsou některé stavby za určitých podmínek přípustné. Podmínky využití ploch ÚSES v územně plánovací dokumentaci musejí být vždy stanoveny s ohledem na zachování funkčnosti biocenter nebo biokoridorů, resp. jejich funkce nesmí být do budoucna potlačena. Samotné stanovení PÚZZK není v rozporu s ochranou ÚSES ve smyslu výše uvedeného, nicméně v zájmu vyvážení obou střetávajících se zájmů stanovilo ministerstvo podmínku č. 3, v jejímž smyslu bude povinností žadatele respektovat prvky ÚSES vymezené v územních plánech jednotlivých obcí v ploše navrhovaného PÚZZK a plánovat práce spojené se zásahem do pozemku včetně dopravní obsluhy přednostně mimo plochy vymezených ÚSES.

Uvedené platí obdobně pro ochranu v lokalitě přítomných významných krajinných prvků a zvláště chráněných druhů rostlin, které konkrétně zmiňuje zejména Krajský úřad Plzeňského kraje ve svém stanovisku k posuzovanému návrhu. Významným krajinným prvkem je ekologicky, geomorfologicky nebo esteticky hodnotná část krajiny, která utváří její typický vzhled či přispívá k udržení její stability. Na základě § 3 odst. 1 písm. b) ZoPK jsou významnými krajinnými prvky bez dalšího lesy, rašeliniště, vodní toky, rybníky, jezera a údolní nivy. Významné krajinné prvky jsou chráněny před poškozováním a ničením. Využívají se pouze tak, aby nebyla narušena jejich obnova a nedošlo k ohrožení nebo oslabení jejich stabilizační funkce. Krajina dotčená plochou navrhovaného PÚZZK Březový potok je tvořena celou řadou těchto významných krajinných prvků, mezi které lze zařadit zejména v celé ploše se vyskytující četné rybníky a související drobné vodní toky, okolní nivy či lesní komplexy. Rovněž v těchto případech není samotné stanovení PÚZZK v rozporu s ochranou významných krajinných prvků, nicméně i v tomto případě platí podmínka č. 3, jejímž smyslem je minimalizovat zásahy v plochách významných krajinných prvků na nezbytné případy. V těchto nezbytných případech pak je

zákonnou povinností žadatele v situaci, kdy zásahem ve spojení s průzkumnými pracemi může docházet poškození nebo zničení konkrétního významného krajinného prvku nebo ohrožení či oslabení jeho ekologicko-stabilizační funkce, opatřit si předem souhlas příslušného orgánu ochrany přírody, kterým je MěÚ Horažďovice. Rovněž je pak nutné upozornit na v dotčené lokalitě evidovaný výskyt zvláště chráněných druhů rostlin, na které ve svém vyjádření poukazuje Krajský úřad Plzeňského kraje (kosatec sibiřský, prstnatec májový, vemeník dvoulistý, zimozelen okoličnatý – blíže Nálezová databáze AOPK). Dle § 49 odst. 1 ZoPK jsou zvláště chráněné druhy rostlin chráněny ve všech svých vývojových stádiích a všech nadzemních i podzemních částech, chráněn je rovněž jejich biotop. Je zejména zakázáno tyto rostliny sbírat, trhat, vykopávat, poškozovat, ničit nebo jinak rušit ve vývoji či s nimi obchodovat. Vlastní stanovení průzkumného území není s těmito zákazy v rozporu, avšak nelze vyloučit, že některé geologické práce se mohou těchto zakazů dotýkat. Žadatel tak bude povinen ve smyslu podmínky č. 3 tohoto rozhodnutí umísťovat průzkumné právě spojené se zásahem do pozemku přednostně mimo lokality výskytu těchto zvláště chráněných druhů rostlin, v nezbytném případě bude povinností žadatele opatřit si výjimku z uvedených zakazů pro konkrétní zásahy ve smyslu § 56 ZoPK, k jejímuž vydání je příslušným Krajský úřad Plzeňského kraje. Totéž platí pro případy, pokud by prováděním geologických prací mělo docházet k porušení zakazů na ochranu zvláště chráněných druhů živočichů ve smyslu § 50 ZoPK.

Ochrana nerostného bohatství

Další oblastí potencionálního střetů zájmů mezi dalším průzkumem v rámci navrhovaného PÚ ZZZK Březový potok a jinými veřejnými zájmy je oblast ochrany a těžby nerostných surovin.

Zásoby a prognózní zdroje nerostných surovin jsou v navrhované ploše PÚZZZK Březový potok přítomny ve třech ložiscích a ve třech prognózních zdrojích. Jde o suroviny wolfram a kámen pro hrubou a ušlechtilou kamenickou výrobu. V dotčené lokalitě bylo západně od obce Defurovi Lažany stanoveno chráněné ložiskové území (pro vyhrazeného ložisko nerostu kámen pro hrubou a ušlechtilou kamenickou výrobu) ID 7041400 *Defurovy Lažany* a dobývací prostor ID 70930 *Defurovy Lažany I*. Další oblast tvoří nevýhradní ložisko kamene pro hrubou a ušlechtilou kamenickou výrobu ID 3041200 *Maňovice u Pačejova*, které leží v oblasti západně od obce Maňovice. Toto ložisko není v současnosti nijak chráněno ani těženo. V lokalitě se dále nachází prognózní zdroj kamene pro hrubou a ušlechtilou kamenickou výrobu *Velký Bor* severozápadně od obce Velký Bor, prognózní zdroj kamene pro hrubou a ušlechtilou kamenickou výrobu *Kvášňovice – Olšany* jihovýchodně od obce Kvášňovice a zrušený prognózní zdroj scheelitu *Kvášňovice* mezi obcemi Olšany a Kvášňovice. Ani tyto lokality nepoživají v současnosti žádného stupně formalizované ochrany (CHLÚ).

Na tomto místě je potřebné poukázat zejména na ustanovení § 4a odst. 5 písm. a) a b) ZoGP, které otázku střetu nového průzkumného území s již existujícím průzkumem, ochranou či využíváním ložisek nerostných surovin řeší specificky nad rámec obecného posouzení střetu dotčených zájmů. Ministerstvo na tomto místě zejména odkazuje na výše již řečené k otázce eventuálního naplnění § 4a odst. 5 písm. a) ZoGP. Na tomto základě ministerstvo opakuje, že vzhledem ke specifickému předmětu navrhovaného PÚZZZK Březový potok, nebyla identifikována kolize se stanoveným dobývacím prostorem *Defurovy Lažany I* ani jiným průzkumným územím. Pokud pak jde o režim ochrany v rámci CHLÚ *Defurovy Lažany*, upozorňuje ministerstvo na ustanovení § 18 a 19 horního zákona, dle kterých lze v chráněném ložiskovém území zřizovat stavby a zařízení, které nesouvisí s dobýváním ložiska, jen na základě vyjádření příslušného obvodního báňského úřadu, kterým je v tomto případě Báňský úřad pro území krajů Plzeňského a Jihočeského. Samotné stanovení PÚZZZK nepředstavuje ohrožení ostatních zájmů na straně ochrany nerostného bohatství ČR, přičemž řešení případné kolize s těmito zájmy přichází v úvahu až při řešení problému umístění hlubinného úložiště v konkrétní

finální lokalitě ve smyslu vyhlášky č. 378/2016 Sb. o umístění jaderného zařízení, nikoli však ve fázi stanovení průzkumného území. Rozhodnutí o stanovení PÚZZK současně nepředstavuje výjimku z režimu § 18 a 19 horního zákona, dle kterých bude žadatel povinen eventuálně postupovat.

Dopravní a technická infrastruktura

Pokud pak jde o možný střet zájmu na průzkumu lokality a stanovení PÚZZK Březový potok s veřejným zájmem prezentovaným ochrannými pásmy dopravní a energetické infrastruktury, pak z podkladů žádosti vyplývá, že stanovení PÚZZK není s těmito zájmy v rozporu. V dotčené lokalitě je umístěna standardní síť dopravní infrastruktury v podobě sítě pozemních komunikací II. a III. třídy a železniční tratě 191 Plzeň-Strakonice. Z energetických zařízení jsou v lokalitě umístěna nadzemní vedení elektrické přenosové soustavy VN 22 kV, ZVN 400 kV a VVN 110 a 220 kV. Oblastí dále prochází plynovod VVTL a podzemní telekomunikační rozvody. Bude povinností žadatele při umísťování jednotlivých geologických prací respektovat tuto infrastrukturu včetně jejích ochranných pásem a situovat tyto práce mimo ně. V opačném případě bude povinností žadatele postupovat dle zvláštních právních předpisů a zajistit případných souhlas s činností v ochranném pásmu zařízení u věcně příslušného subjektu.

Památková ochrana

Konečně pak další oblastí střetu zájmů, která je žadatelem prezentována a dotčeními obcemi zdůrazňována, je památková ochrana lokality. Dlužno však zmínit, že související námitky obcí se opět týkají především eventuálního umístění stavby vlastního hlubinného úložiště, nikoli předmětu tohoto řízení, tedy průzkumu lokality. Dle závěrů ministerstva ani zájem na památkové ochraně jednotlivých objektů či lokalit, kterých si je žadatel, jak plyne z obsahu návrhu, vědom, není v bezprostředním rozporu se stanovením PÚZZK Březový potok. Je opět nezbytné lokalizovat budoucí geologické práce mimo památkové chráněné objekty a jejich ochranná pásma nebo archeologické lokality. Při průzkumu je nutné dodržovat zvláštní pravidla památkové ochrany dle zák. č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, zejména pak ustanovení § 9 odst. 3 zákona, tedy počínat si tak, aby žadatel nezpůsobil nepříznivé změny stavu kulturních památek nebo jejich prostředí a neohrožoval zachování a vhodné společenské uplatnění kulturních památek, a § 22 odst. 2 zákona ohledně oznamování stavební činnosti v archeologické lokalitě, potažmo pak § 23 zákona v případě zjištění archeologického nálezu.

K dalším námitkám účastníků řízení z řad dotčených obcí, které nejsou zahrnuty ve výše uvedených skupinách, uvádí ministerstvo následující.

Jak bylo již výše řešeno, dotčené obce v obsahu podání ze dne 19. 5. 2023 požadují, aby byla důkladně prověřena možnost jiného způsobu zpracování (recyklace) RAO a VJP (bod 5), přičemž svou argumentaci rozšiřují v podání ze dne 29. 9. 2023. K tomu ministerstvo opakuje, že požadavek se míjí s předmětem tohoto řízení. Nelze přirozeně předjímat, zda a jakým způsobem bude v budoucnu možné případně zpracovávat RAO namísto jeho ukládání do izolovaných struktur. To však není předmětem řízení o stanovení PÚZZK pro účely vybudování hlubinného úložiště, přičemž ministerstvo odkazuje na výše již řečené ohledně závazku ČR aktivně směřovat k nastavení technického zabezpečení ukládání VJP a RAO, jedním z jehož prostředků stanovení PÚZZK je.

Dotčené obce požádaly o doplnění podkladů řízení o rámcové parametry úložiště v lokalitě Březový potok (bod 6). Byť parametry možného budoucího úložiště nejsou předmětem tohoto správního řízení, ministerstvo shledalo požadavek relevantní, zejména ve vztahu k ověření adekvátnosti navrhovaných hranic PÚZZK. Vyzvalo žadatele, aby tyto parametry doplnil, což žadatel učinil v rámci doplnění žádosti doručeného ministerstvu dne 1. 8. 2023. Všem účastníkům řízení bylo toto doplnění poskytnuto k vyjádření. Dotčené obce v dalším průběhu řízení již nevedly k parametrům úložiště dalších připomínek ani požadované informace nijak dále nezhodnotily ve svých vyjádřeních. Ministerstvo vzalo parametry možného úložiště v úvahu při posouzení navrženého rozsahu PÚZZK Březový potok, přičemž dospělo k závěru o tom, že návrh rozsahu PÚZZK je uvažované podobě hlubinného úložiště adekvátní (v podrobnostech zdůvodnění hranic PÚ viz výše).

V bodech 7 a 8 podání ze dne 19. 5. 2023 dotčené obce požadují, aby žadatel doplnil svůj návrh o úvahy ve vazbě na podklady s tím, že pouhý odkaz na podklady bez explicitního vyjádření navazujících úvah nepovažují za dostatečné. Současně dotčené obce požadují doplnění žádosti o vyhodnocení střetu zájmů namísto prostého výčtu možných konkurujících zájmů. Byť byly tyto požadavky formulovány velmi obecně bez toho, aby dotčené obce tvrdily konkrétní chybějící úvahy či podklady, uvádí ministerstvo, že hodnocení relevantních podkladů řízení, řešení konkurence dotčených veřejných zájmů a související úvahy náleží do kompetence ministerstva, nikoli žadatele. Samotné posouzení je uvedeno v předchozích částech odůvodnění tohoto rozhodnutí.

Dotčené obce v bodu 9 podání ze dne 19. 5. 2023 dále požadují, aby žádost o stanovení PÚZZK Březový potok reflektovala novou stavební legislativu, přičemž poukazují na obsah žádosti, který se týká obecného vymezení typu plánovaných geologických prací. Ministerstvo tento požadavek důvodným neshledalo, neboť žádost o stanovení PÚZZK není podávána ve vazbě na předpisy stavebního práva. Pasáž žádosti, na kterou dotčené obce poukazují, hovoří výhradně o potřebné podrobnosti geologického průzkumu, přičemž odkaz na stavební legislativu směřuje k požadavkům na zpracování podkladů pro umístění a povolení záměru, nikoli k jakékoli jeho procesní fázi. Krom toho daná pasáž žádosti odpovídá dikci ustanovení § 3 odst. 2 písm. a) vyhlášky č. 369/2004 Sb. o projektování, provádění a vyhodnocování geologických prací, oznamování rizikových geofaktorů a o postupu při výpočtu zásob výhradních ložisek.

V bodu 19 podání ze dne 19. 5. 2023 dotčené obce akcentují rovněž veřejný zájem na hospodárném nakládání s veřejnými prostředky, přičemž mají za to, že i k této otázce musí ministerstvo přihlížet. Otázka efektivity vynakládání veřejných prostředků by pak neměla být omezována výhradně na problém (ne)stanovení PÚZZK, ale měla by být uvažována rovněž v souvislosti s jinými způsoby nakládání s RAO a VJP. Ministerstvo souhlasí s dotčenými obcemi v tom, že efektivní nakládání s veřejnými prostředky je jistě zájem veřejný. Obecně je při rozhodování o stanovení průzkumného území pro vyhledání a průzkum ložisek nerostů pravidelně zohledňováno v rámci váhy zájmu na dalším průzkumu a využití ložiska, zda lze výsledky průzkumných prací vůbec ekonomicky využít, zejména v ohledu budoucí těžby ložiska. V tomto případě se však jedná o průzkum velmi specifický ve smyslu výše řečeného, kdy požadavek zvláštní geologické stavby území pro umístění hlubinného úložiště RAO a VJP činí lokalitu, jejíž průzkum je navrhován, výjimečnou v podmínkách celého území ČR. V takovém případě nelze zájem na průzkumu dané lokality adekvátně poměřovat výší finančních nákladů, které jsou jen zlomkem nákladů na vybudování případného úložiště, a to ani při uvažování varianty jiného nakládání s RAO a VJP v budoucnu, které může případně (zpětně) svědčit pro částečné nadbytečné náklady spojené s provedenými průzkumnými pracemi. Pokud pak jde o otázku efektivity financování jiných způsobů nakládání s RAO a VJP, tyto nejsou předmětem

tohoto správního řízení, přičemž ministerstvo poukazuje na výše již řečené ohledně toho, že stanovení PÚZZK nijak nepředjímá způsob budoucího nakládání s RAO a VJP.

V bodu 21 podání ze dne 19. 5. 2024 dotčené obce vyjádřily požadavek na aktualizaci mapových podkladů a použití katastrální mapy tak, aby bylo vizuálně zřejmé dotčení nemovitostí a vlastnických práv. Ministerstvo k tomuto požadavku uvádí, že pro potřeby řízení o stanovení PÚZZK Březový potok žadatel předložil mapové podklady v souladu s požadavky § 4 odst. 2 písm. a) ZoGP. Požadavek na podrobnější mapové podklady se zákresem hranic dle evidence katastru nemovitostí nepovažuje ministerstvo za důvodný, neboť hranice průzkumného území jsou z mapového podkladu v měřítku 1:25000 dostatečně patrné. Stanovení PÚZZK samo o sobě žádné dotčení vlastnických práv k nemovitostem zapisovaným v katastru nemovitostí nepředstavuje. Omezení vlastnických práv mohou představovat konkrétní geologické práce, jejichž realizace je spojena s potřebou individuální dohody mezi žadatelem a konkrétním vlastníkem dotčené nemovitosti a není předmětem řízení o stanovení PÚZZK.

V bodu 22 téhož podání požadují dotčené obce, aby součástí žádosti byl projekt geologických prací, bez kterého nelze vyhodnotit intenzitu zásahu do práv účastníků řízení. Ministerstvo má k tomuto požadavku, nad rámec řečeného v předchozím odstavci, za to, že žádost obsahuje, pokud jde o plánované geologické práce, veškeré náležitosti dle § 4 odst. 2 písm. e) ZoGP, rozvedené v obsahu žádosti dostatečně pro poznání skutkové základy řízení a rozhodnutí ve věci samé. Ministerstvo přes uvedené vyzvalo žadatele k upřesnění plánovaných geologických prací, přičemž tak učinilo v zájmu informování dotčených obcí pro účely formulace jejich stanoviska k návrhu PÚZZK. Žadatel v doplnění žádosti ze dne 1. 8. 2023 v bodu 8 podrobněji popsal plánované geologické práce v podrobnosti např. počtu a parametrů jednotlivých vrtů. Všem účastníkům řízení bylo toto doplnění poskytnuto k vyjádření. Dotčené obce v dalším průběhu řízení již nevedly, pokud jde o nastíněné parametry geologických prací, dalších připomínek ani požadované informace nijak dále nezhodnotily ve svých vyjádřeních.

Současně k uvedenému bodu podání dotčených obcí ministerstvo neshledalo opodstatněným požadavek na předložení projektu geologických prací před rozhodnutím ve věci samé. Ministerstvo je v souladu se stanoviskem žadatele k tomuto požadavku tohoto názoru, že projekt geologických prací může následovat až po vydání rozhodnutí o stanovení průzkumného území, neboť musí obsah podmínek tohoto rozhodnutí respektovat. Bez projektu geologických prací není řízení o stanovení PÚZZK jen formálním, jak namítají obce, neboť právě výsledek tohoto řízení je pro rozsah a způsob plánovaných geologických prací určující – následný projekt geologických prací musí zpracovat podmínky, za kterých je průzkumné území stanoveno, a které pravidelně řeší minimalizaci negativních dopadů průzkumných prací na další zájmy v dotčeném území.

V.

K výroku rozhodnutí

Na základě výše uvedeného posouzení žádosti, stanovisek dotčených orgánů a návrhů a vyjádření účastníků řízení dospělo ministerstvo k závěru o stanovení PÚZZK Březový potok, jak vyplývá z obsahu výrokové části tohoto rozhodnutí.

V řízení byly prokázány důvody pro další průzkum lokality. Z výše již uvedených důvodů žádosti (zejména ve znění jejího doplnění ze dne 1. 8. 2024) a jejích podkladů vyplývá že dosavadní stav poznání lokality sice umožňuje dílčí závěr o její vhodnosti z hlediska stanovených hodnotících kritérií, avšak stupeň poznání lokality nedovoluje jednoznačné závěry o naplnění těchto kritérií včetně případných kritérií vylučujících (viz podklad TZ 276/2018). Uvedenou potřebu dalšího průzkumu lokality je nutno dát do souvislosti s důležitostí, jaká procesu

vyhledávání lokality vhodné k umístění hlubinného úložiště RAO a VJP svědčí na základě mezinárodních závazků ČR a potřeb řešení problému ukládání zejména VJP při současném využívání jaderného paliva k výrobě elektrické energie.

Pokud jde o plošný rozsah PÚZZK Březový potok, polohu vrcholových bodů a průběh jeho hranic, dospělo ministerstvo na základě obsahu žádosti, podrobnějšího zdůvodnění návrhu a geologických map území k závěru o tom, že navrhované parametry odpovídají míře dosavadního poznání geologické stavby území a hydrogeologických podmínek lokality. Stanovené průzkumné území zahrnuje zejména homogenní bloky hlubinných magmatitů a je situováno mezi oblastmi s výskytem nevhodného geologického prostředí metamorfovaných hornin na severu a na jihu dotčeného území (podrobněji viz část I odůvodnění tohoto rozhodnutí). PÚZZK rovněž respektuje rozsah případného hlubinného úložiště.

Ministerstvo v zájmu maximalizace ochrany zájmů, které mohou být dotčeny prováděním průzkumných prací v rámci PÚZZK Březový potok stanovilo podmínky, které bude žadatel povinen zohlednit při konceptu projektu geologických prací a vlastním průzkumu v rámci průzkumného území. Podmínky 1 a 2 reagují na požadavky obcí uplatněné v průběhu řízení a jsou formulovány v zájmu informovanosti dotčených obcí o plánovaných geologických pracích a jejich lokalizaci. Projekt geologických prací bude obcím zahrnutým v ploše stanoveného PÚZZK Březový potok předán žadatelem poté, kdy bude schválen příslušným krajským úřadem (výslovně či konkludentně), tzn. v podobě případně upravené dle expertního posouzení ze strany ČGS, biologického hodnocení či jiného odborného posouzení či podkladu, vše dle požadavků krajského úřadu ve smyslu § 6 odst. 3 ZoGP. V podmínce č. 2 je akcentována informační povinnost žadatele vůči obcím, na jejichž území budou konkrétní jednotlivé geologické práce prováděny. Podmínka č. 3 je blíže zdůvodněna v předchozí části věnované hodnocení dotčených environmentálních zájmů. Podmínky č. 4 a 5 navazují na zákonnou úpravu a akcentují postup, resp. odpovědnost žadatele ve vyjmenovaných situacích souvisejících s (ne)prováděním průzkumných prací.

Ministerstvo zdůrazňuje, že tímto rozhodnutím je stanoveno průzkumné území, tedy území, na němž lze provádět průzkumné práce ve smyslu § 11 odst. 1 horního zákona. Toto rozhodnutí nezbavuje žadatele povinností, která mu plynou ze zvláštních právních předpisů, pokud tyto podmiňují realizaci činností zamýšlených v rámci geologického průzkumu lokality splněním dalších povinností dle těchto zvláštních zákonů.

Nedílnou součástí tohoto rozhodnutí je mapa navrhovaného průzkumného území v měřítku 1: 25 000 s vyznačenými vrcholovými body průzkumného území.

P o u č e n í

Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad k ministru životního prostředí podle § 152 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, a to ve lhůtě 15 dnů ode dne oznámení tohoto rozhodnutí podáním učiněným u MŽP, odboru výkonu státní správy II, oddělení Plzeň, Hřímalého 11, 301 00 Plzeň.

Ing. Jaroslav Vacek
ředitel odboru výkonu státní správy II
podepsáno elektronicky

Rozdělovník:

- Česká republika – Správa úložišť radioaktivních odpadů, Dlážděná 6, Praha 1

- Obec Břežany, Břežany 23, 341 01 Horažďovice
Obec Chanovice, Chanovice 36, 341 01 Horažďovice
Obec Kovčín, Kovčín 57, 341 01 Horažďovice
Obec Kvášňovice, Kvášňovice 5, 341 01 Horažďovice
Obec Malý Bor, Malý Bor 146, 341 01 Horažďovice
Obec Maňovice, Maňovice 22, 341 01 Horažďovice
Obec Olšany, Olšany 15, 341 01 Horažďovice
Obec Pačejov, Pačejov 199, 341 01 Horažďovice
Obec Velký Bor, Velký Bor 71, 341 01 Horažďovice
Město Horažďovice, Mírové nám. 1, 341 01 Horažďovice
všichni k rukám zástupce:
Doucha Šikola advokáti, s.r.o., Ovocný trh 1096/8, 110 00 Praha

Na vědomí:

Městský úřad Horažďovice, odbor životního prostředí, Mírové nám. 1, 341 01 Horažďovice
Krajský úřad Plzeňského kraje, odbor životního prostředí, Škroupova 18, 306 13 Plzeň
Obvodní báňský úřad pro území krajů Plzeňského a Jihočeského, Hřímálého 11, 301 00 Plzeň
Ministerstvo průmyslu a obchodu, odbor hornictví, Na Františku 32, 110 15 Praha 1
Ministerstvo životního prostředí, odbor geologie
Česká geologická služba, Klárov 131/3, 118 21 Praha 1
Státní úřad pro jadernou bezpečnost, Senovážné náměstí 9, 110 00 Praha 1